

bodo, kakor se bo njim zdelo. In tega ne smemo pustiti. In v tem smo vsi edini Kraševci, Vipavci in Tolminci.«

»Mlad je, pa ve vse,« je mrmral Golja. Andrej Laharnar pa je dejal:

»Če bi zmagali!«

»Ali že nismo?« je odvrnil Gradnik.

»Taka zmaga! Bomo videli, kaj bo, če pride vojaštvo!«

»Vojaštva ne bo,« je odvrnil Gradnik. Laharnar se je začudil.

»Duša, povej!« je pokimal Gradnik.

Duša je z rahlim nasmehom stopil k mizi in dejal: »Tako je ta reč. V Gorici so sklenili, da naj vojaštvo ne hodi.«

»To so sklenili?« se je začudil Kobal.

»Kako so mogli to skleniti, če niso znoreli?« je dejal Martin Munih.

»Zato,« je triumfiral Duša, »ker mislijo, da nobenega upora ni več in da se vi med seboj prepirate. Pa tudi se boje stroškov, če bi poklicali vojake.«

»To ni mogoče,« se je tedaj razgrel Andrej Laharnar, »kako morejo to misliti, da smo sprti?«

»To nič ni,« je odvrnil Gradnik. Možje so radovedno strmeli. Tedaj je rekel Duša:

»Jakob Defacis se dela, da je ovaduh, pa jim je to natvezel.«

»Kdor je to zmisлил, je zlata vreden,« je vstal Andrej.

Duša je pokazal na Gradnika.

Mirni Andrej Laharnar je udaril ob mizo in vzkliknil:

»Bukve berem, puntati se pa še ne znam. Šeme ste, če boste še kdaj kaj dali name.«

»Le sam sebe v nič ne devaj, Andrej,« je dejal Golja. Kobal pa je sunil Martina Muniha pod pazduho in pripomnil:

»Zdaj vidiš! Ali ga je kdo gospodar?«

»Bom videl!« je odvrnil Munih, ki ga je žganje omotilo, in je povetil glavo.

Neka čudna ginjenost se je tedaj polastila Štefana Laharnarja in nevede, zakaj mora povedati, je rekel:

»Možje, vesel sem in skrbi me. Pa le-to, naredimo, prijatelji si ostanemo, in če bi šlo še slabše, prijatelji do smrti in zvesti.«

»Zvesti!« so jeknili možje in si segli v desnice. Mnogi so imeli solzne oči in so dolgo molčali, preden so nadaljevali posvetovanje.

To vse pa se je zgodilo na velikonočni torek, en dan po sklepu stanovske seje, da ni treba vojaštva...

In pravi upor je komaj zorel!... Si forte sit spes!

(Dalje.)

Goriški psalm.

Ob Savi, Dravi in Muri, ob Donavi, Litvi in Labi,
ob Padu in Tiberi in po vulkanskih tleh
hodimo, vzdihamo, jočemo
in mislimo na dom.

In zvenela je pesem lopat in motik in naloženih vóz
in srpov blestečih in sklepanih kôs
in naša roka, žuljev polna, ožgana, navajena dela,
je obledela, je oslabela —
smrt gleda skozi njo.

O zemlja, rodna zemlja,
da bi zâbili te — roka naj vsahne,
da se v besedi ne spomni te jezik — na nebó naj
dokler da v zadnji uri duša izdahne! [prirase,
Ti si prava in zadnja naša misel
sedaj in na vse čase!

Bog,
ki je dobrota in gorjé plačilo Tvojih rók,
iztegni na naše sovražnike levico,
nam posuši solzé z desnico
in vtolaži jok naših otrók!

Bodi nam močen stolp in dom nam reši
in nas pokliči iz vseh vetrov
in ljubezen v naši zemlji bo močnejša ko sovraštvo
in iz težkih kletev vzraste blagoslov.

Joža Lovrenčič.

